

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФІЇ, ІСТОРІЇ ТА ТУРИЗМУ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні Приймальної комісії
ПВНЗ «МЕГУ імені академіка Степана Дем'янчука»
Протокол №__ від _____ 2023 року
Голова Приймальної комісії

Віталій ДЕМ'ЯНЧУК

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ
З «ІСТОРІЇ УКРАЇНИ»**

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання на перший курс (на базі повної загальної середньої освіти)
для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Рівне – 2023

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування (співбесіди) з «Історії України» для здобуття першого (бакалаврського) рівня розрахована на випускників закладів загальної середньої освіти, що згідно правових норм мають право вступати на підставі результатів вступних іспитів (співбесід) організованих закладами вищої освіти.

Програма вступного випробування для проведення співбесіди з «Історії України» містить основні й найбільш важливі з теоретичної та практичної точок зору питання з «Історії України».

Мета співбесіди з «Історії України» – оцінити уміння та навички вступника згідно програми співбесіди, за результатами якої приймається протокольне рішення щодо надання вступнику рекомендації до зарахування.

Завданням співбесіди з «Історії України» є відбір абітурієнтів та виявлення у кожного з претендентів достатнього рівня підготовки з «Історії України».

Відповідно до цього абітурієнт повинен **знати**:

- означення основних історичних понять, законів і процесів суспільного розвитку;
- історичні факти і події історії України від найдавніших часів до XXI століття;
- внесок визначних історичних особистостей у розвиток суспільних процесів; становлення і розвиток національної державності.

Абітурієнт повинен **уміти**:

- порівнювати, пояснювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб, спираючись на здобуті знання, на основі альтернативних поглядів на проблеми;
- зіставляти історичні події, процеси за періодами (епохами), орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах;
- вміти працювати з усіма доступними джерелами знань, самостійно добувати історичну інформацію;
- аргументовано, на основі історичних фактів обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, толерантно ставитися до протилежних думок, виявляти розбіжності в позиціях, критично ставитись до тенденційної інформації.

2.ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ПРОГРАМА З «ІСТОРІЇ УКРАЇНИ»

Вступ до історії України

Історія як наука. Загальна періодизація. Джерела з історії України.

Стародавня історія України.

Первісні люди. Виникнення скотарства, землеробства й ремісництва. Матріархальні общини й утворення племен. Племена трипільської культури. Освоєння металів. Господарські заняття. Домобудівництво. Побут і вірування. Кіммерійці, скіфи, сармати. Античні міста-держави. Розселення та заняття східних слов'ян. Виникнення протодержавних об'єднань у слов'ян. Антський союз. Держава Аскольда і Діра. Культура та вірування східних слов'ян.

Київська Русь

Передумови утворення держави на Русі. Зростання ролі Києва. Соціально-економічний та політичний розвиток Київської держави. Військові походи Святослава. Запровадження християнства на Русі. Володимир Великий. Піднесення Київської держави за правління Ярослава Мудрого. Міжусобиці. Володимир Мономах. Культура Київської Русі. Історичне значення Київської Русі.

Політична роздробленість Київської Русі. Галицько-Волинська держава в XII – XIV ст.

Причини феодальної роздробленості. Київська, Переяславська й Чернігівська землі: територія і кордони. Виникнення Галицько-Волинського князівства, його соціально-економічний і політичний розвиток. Данило Галицький. Культурні досягнення князівства. Історичне значення Галицько-Волинського князівства. Навала орд хана Батия на Південно-Західну Русь. Героїчна оборона Києва. Ординське іго. Визвольна боротьба українського народу проти поневолювачів.

Українські землі у складі іноземних держав у XIV– XVI ст.

Розчленування України й входження її земель до складу Литви, Польщі та інших сусідніх держав (Волинь, Чернігово-Сіверщина, Поділля, Київщина, Переяславщина). Боротьба Польщі, Угорщини й Литви за Галичину й Волинь. Включення Буковини до складу Молдовського князівства. Закарпаття під владою Угорщини.

Литовсько-Руське князівство. Кревська унія 1385 р. Захоплення Польщею Галичини. Поява терміна “Україна”, його значення. Становлення української народності. Боротьба із Золотою Ордою. Битва на Синіх Водах і на р. Ворсклі. Грюнвальдська битва, її значення. Захоплення Польщею Західного Поділля. Ліквідація удільних князівств. Утвердження Туреччини і Кримського ханства на Півдні України. Захоплення Московською державою Чернігово-Сіверської землі. Соціально-економічні відносини на українських землях. Литовські статuti. Міста і

Магдебурзьке право. Закріпачення селян. Захоплення Польщею Київщини, Волині, Брацлавщини. Люблінська унія 1569 р. Національне гноблення. Берестейська церковна унія 1596 р. та її значення. Петро Могила.

Виникнення українського козацтва

Козацько-селянський рух в Україні в кінці XVI – першій половині XVII століття. Колонізація Подніпров'я й Запоріжжя. Джерела та причини виникнення українського козацтва. Українське козацтво у другій половині XV – XVI ст. Козацька символіка. Територія, чисельність, заняття, побут, звичаї. Виникнення Запорізької Січі, устрій, військо мистецтво. Байда Вишневецький. Реєстрове козацьке військо. Роль українського козацтва у боротьбі українського народу проти агресії Туреччини і Кримського ханства. Гетьман П. Сагайдачний. Хотинська війна. Наростання соціального протесту після унії 1569 р. Форми соціального протесту. Початок опишківства. Козацько-селянські повстання під проводом К. Косинського, С. Наливайка. Народні рухи 20 – 30-х років. Тарас Федорович (Трясило). Яків Острянин. Придушення повстань.

Розвиток культури України в литовсько-польську добу

Братства і їх роль у розвитку української культури. Книгодрукування. Літописи. Усна народна творчість. Освіта. Острозька і Львівська школи. Братські школи. Києво-Могилянська колегія. Театр. Архітектура. Побут, звичаї українського народу. Видатні представники української культури.

Національно-визвольна війна українського народу 1648 – 1657 рр.

Причини, характер і рушійні сили визвольної війни. Богдан Хмельницький. Початок війни. Перші перемоги на Жовтих Водах, під Корсунем. Розгром польсько-шляхетських військ під Пилявцями. Народні герої М.Кривоніс, І.Богун, Д.Нечай. Зборівська битва. Битва під Берестечком 1651 р. Події 1652 – 1653 рр.

Формування української державності в ході визвольної війни

Зборівська угода 1649 р. Формування території Війська Запорізького. Органи влади й управління. Роль гетьмана. Козацька рада. Генеральна старшина. Генеральна військова канцелярія. Зносини із сусідніми державами. Міжнародне визнання.

Переяславська угода 1654 р. та її наслідки для України

Відносини між Гетьманщиною та Московською державою. Переяславська рада 1654 р. і укладення українсько-московської міждержавної угоди. Березневі статті 1654 р. та ставлення до них різних суспільних верств і церкви в Україні. Політичне становище України після Переяславської ради. Продовження війни з Польщею. Союз із Швецією. Загострення стосунків із Москвою після Віленського перемир'я 1656 р. Смерть Богдана Хмельницького.

Соціально-економічне і політичне становище України в другій половині XVII ст.

Розвиток подій в Україні після смерті Богдана Хмельницького. Боротьба старшинських угруповань за владу в Україні. І.Виговський. Гадяцький договір. Андрусівський договір. Розчленування українських земель. Епоха “Руїни великої” в Україні. П. Дорошенко. І. Самойлович. “Вічний мир” Росії з Польщею. Остаточний поділ України на Лівобережну і Правобережну. Стан економічного розвитку. Органи української державності. Ліквідація самостійності української православної церкви.

Становище на Правобережжі. Формування козацьких полків. Польсько-шляхетський режим у Галичині. Культурний розвиток України в II пол. XVII ст.

Українські землі у XVIII ст.

Економічний розвиток. Гетьманування І. Мазепи. Об'єднання українських територій. С. Палій. Північна війна та Україна. Наступ царизму на автономію України. Українсько-польські, українсько-шведські зв'язки. Невдача планів І.Мазепи. Зруйнування російськими військами Батурина та інших міст і сіл України. Полтавська битва. Зруйнування Запорізької Січі. І. Скоропадський. Українська еміграція. П. Орлик, його Конституція. П. Полуботок. Створення нової Запорізької Січі. Особливості соціально-економічного розвитку Правобережжя. Опришківський рух у Галичині. О. Довбуш. Розвиток сільського господарства. Юридичне оформлення кріпосного права на Лівобережній і Слобідській Україні. Розвиток промисловості. Торгівля. Міста. Централізаторська політика царського уряду. Остаточна ліквідація автономного устрою. Перша і друга Малоросійські колегії. К.Розумовський. Ліквідація гетьманства. Коліївщина 1768 р., її соціальне та політичне підґрунтя. М. Залізняк, І. Гонта. Рух опришків. Російсько-турецькі війни 1768 – 1774 рр. і 1787 – 1791 рр. Приєднання й початок колонізації Південної України. Заснування Херсона, Миколаєва й Одеси. Поділи Польщі, доля українських земель. Друга Малоросійська колегія. П. Рум'янцев – генерал-губернатор Малоросії. Маніфест Катерини II про зруйнування Запорізької Січі. Доля козаків. Роздача царизмом запорізьких земель. Історичне значення Запорізької Січі. Кінець Гетьманщини, її місце в історії українського народу. Запровадження в Україні нового адміністративного поділу. Реакційна політика царизму. Русифікація. Заборона української мови в офіційних стосунках. Відтік української інтелігенції до Росії. Києво-Могилянська академія. Освіта. Книговидавнича справа. Наукові знання. Г. Сковорода. Літописи С. Величка, Г. Граб'янки, Самовидця. Архітектура. Музика. М. Березовський, А. Ведель, Д. Бортнянський. Література. Живопис.

Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст.

Становлення капіталістичних відносин в Україні на початку XIX ст. Колонізаторська політика російського царизму в Південній Україні. Задунайська Січ. Переселення на Кубань.

Кубанське козацьке військо. Система адміністративно-територіального управління на українських землях під владою Російської імперії. Адміністративно-територіальна структура “Королівства Галиції і Лодомерії”. Реформи Марії-Терезії та Йосифа II, їх роль у розвитку національно-культурного життя Галичини і Буковини. Заходи українського дворянства щодо відновлення автономії України. В. Капніст, М. Лукашевич.

Поширення західноєвропейських революційних ідей в Україні після завершення війн із наполеонівською Францією. Організації декабристів в Україні. Товариство об'єднаних слов'ян. Повстання Чернігівського полку. Обмеженість поглядів декабристів на національні проблеми. Українська інтелігенція й формування національної свідомості. Поява масонства в Україні. Культурне відродження. Кирило-Мефодіївське товариство, його керівники та програмні документи. Репресії царизму проти кирило-мефодіївців. Роль товариства у національно-визвольному русі слов'ян. Т.Г. Шевченко.

Початок національного відродження в Галичині. “Руська трійця”. Події революції 1848 – 1849 рр. на західноукраїнських землях. Головна Руська Рада, її діяльність. Скасування кріпосного права. Українці в першому парламенті Австро-Угорщини. Перші українські газети. Консолідація українства Буковини та Закарпаття. Лук'ян Кобилиця.

Антиукраїнська політика царизму в галузі культури. Освіта і наука. Відкриття університетів у Харкові та Києві, ліцеїв і гімназій. Досягнення наук. М. Костомаров, М. Максимович, І. Срезневський, Т. Осиповський, М. Остроградський. І. Котляревський, Т. Шевченко – основоположники нової української літератури та літературної мови. Мистецтво. Зародження української опери. С. Гулак-Артемовський. Народне мистецтво. Розвиток культури на західноукраїнських землях. М. Левицький, І. Могильницький, О. Духнович та ін.

Політичний та соціально-економічний розвиток українських земель у другій половині XIX століття.

Посилення кріпосницького гніту протягом I пол. XIX ст. Нові явища в економіці. Посилення промислового розвитку. Антикріпосницька боротьба. Київська козаччина. Підготовка реформ про звільнення селян від кріпосної залежності. Скасування кріпосного права. Особливості селянської реформи в Україні. Земська, міська, судова, військова реформи, їх значення для подальшого соціально-економічного розвитку України.

Розвиток промисловості. Перетворення України на вугільно-металургійну базу Російської імперії. Залізниця. Міста. Торгівля. Розвиток товарного виробництва в сільському господарстві. “Цукрова революція”. Підприємці Терещенки, Симиренки. Товарне хліборобство. Розшарування селянства. Формування пролетаріату. Зміни в класовій структурі населення. Економічний розвиток західноукраїнських земель у складі Австро-Угорщини. Переселенські рухи українців наприкінці XIX ст.

Національне гноблення українців у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Заборона української мови (Валуєвський циркуляр 1863 р., Емський указ 1876 р.). “Хлопомани”. Народовці та москвофіли. Культурно-освітнє товариство “Просвіта” у Львові. Активізація українського національного руху. Перший український журнал “Основа”. Громади. М. Драгоманов, його місце у поглибленні національної самосвідомості українців. “Братство тарасівців”, “Молода Україна”. Формування політичних партій.

Політика русифікації. Освіта і наука. Громадські наукові організації у Києві, Харкові, Одесі. Наукове товариство ім. Т.Шевченка у Львові. Розвиток природничих наук (І.Мечников, М. Гамалія, М. Бекетов та ін.). Література. Творчість І. Франка, П. Грабовського, П. Мирного. Становлення національного театру. М. Кропивницький, М.Старицький, І.Карпенко-Карий (Тобілевич). Перша українська професійна трупа: М. Заньковецька, М. Садовський. Розвиток української музики (М.Лисенко, К. Стеценко, М. Леонтович) та образотворчого мистецтва (С. Васильківський, І. Репін, К. Трутовський, О. Сластіон).

Суспільно-політичний і національний рух в Україні на початку ХХ ст.

Розвиток українського національного руху. М.Міхновський. Земсько-ліберальна опозиція царизму. Ліберальна і демократична інтелігенція в українському національному русі.

Створення українських національних партій: РУП, “Співка”, УДП, УРП. Кооперативний рух. Діяльність загальноросійських політичних партій в Україні.

Причини і початок революції 1905 – 1907 рр. Масові соціальні виступи. Збройні повстання. Піднесення національного руху. Діяльність громадських організацій, “Просвіти”. Виникнення масової української преси. Боротьба у Державній Думі за автономію України та українізацію освіти. Активізація національного руху в західноукраїнських землях.

Україна в умовах столипінського політичного режиму. Розгул шовінізму проти українського національного руху. Аграрна реформа в Україні. Зростання фермерського господарства. Піднесення промислового й сільськогосподарського виробництва. Визвольні змагання на західноукраїнських землях. Поширення ідеї незалежності України. Розширення переселенського руху. Життя й діяльність української діаспори.

Освіта. Розвиток природничих наук: С. Навашин, В. Липський, Л. Симиренко, Д. Заболотний, М. Курако, І. Пулюй. Діяльність Б. Грінченка. Перші узагальнені праці з історії України О. Єфименка і М. Аркаса. Діяльність М. Грушевського, Д. Багалія, Д. Яворницького, Ф. Вовка, В.Гнатюка. Література (І.Франко, Леся Українка, М. Коцюбинський, В. Винниченко та інші). Мистецтво. Перший український стаціонарний театр. Музика (М.Лисенко, К. Стеценко, М. Леонтович). Живопис.

Початок Першої світової війни. Україна й українство в планах воюючих країн. Хід воєнних дій на території України в 1914 – 1916 рр. Господарська розруха. Окупація російськими військами

територій Східної Галичини і Північної Буковини, антиукраїнська русифікаторська політика. Українські січові стрільці. Боротьба за автономію й самостійність України на фронті та в тилу.

Україна в роки національно-визвольних змагань 1917 – 1921 рр.

Лютнева демократична революція в Росії. Утворення Тимчасового уряду і його місцевих органів. Виникнення Центральної ради. Формування української державності. I-й Універсал Центральної ради – проголошення автономії України. Створення Генерального секретаріату. II-й Універсал. III-й Універсал. Проголошення Української Народної Республіки. Соціально-економічні перетворення. Поразка більшовиків на виборах до Установчих зборів. Прихід до влади більшовиків у Росії й становище в Україні. Повалення влади представників Тимчасового уряду, загострення боротьби за владу між УНР і більшовицьким режимом. Підготовка Радянської Росії до війни проти УНР.

I-й Всеукраїнський з'їзд Рад у Києві. Ультиматум Раднаркому. Проголошення радянської влади в Україні. Перший уряд Радянської “УНР”. Початок загального наступу радянських військ проти УНР. IV-й Універсал Центральної ради. Проголошення незалежності УНР. М. Грушевський – перший президент УНР. Бій під Крутами. Захоплення Києва військами М. Муравйова. Політика більшовиків в Україні. Початок переговорів у Бресті між УНР і країнами Четверного союзу; умови договору. Падіння радянської влади в Україні. Останні дні Центральної ради.

Прихід австро-німецьких військ в Україну. Переворот 29 квітня. Гетьман П. Скоропадський. Внутрішня і зовнішня політика гетьманського уряду. Національно-культурна політика. Створення Української Академії Наук.

Падіння гетьманського режиму. Створення Директорії, її склад, внутрішня і зовнішня політика. С.Петлюра. Проголошення об'єднання ЗУНР і УНР. Злука (січень 1919 р.).

Початок неоголошеного наступу військ РСФРР на Україну. Розмежування у стані Директорії. Поразки військ Директорії. Перехід на сторону більшовиків отаманів Григор'єва і Махна. Захоплення більшовицькими військами Києва. Установлення радянського контролю над більшою частиною України. Більшовицький режим. Масовий вивіз продовольства з України. Антибільшовицький опір в Україні. Вторгнення Добровольчої армії генерала Денікіна в Україну. Контрнаступ військ Директорії УНР і ЗУНР. Денікінський режим в Україні. Наступ військ радянської Росії й поразка денікінців. Відновлення радянської влади в Україні.

Політика РКП(б) щодо України у 1920 р. Більшовики й українські соціалістичні партії. Криза в КП(б)У. Вибори до Рад 1920 р. Політика “воєнного комунізму” в Україні. Всеукраїнське Червоний терор. Опір більшовицькому режимові. Перший зимовий похід армії УНР.

Причини і початок радянсько-польської війни. Розрахунки Директорії щодо керівництва Польщі. Варшавський договір УНР і Польщі, його зміст. Наступ польсько-українських військ.

Контрнаступ радянських військ. Закінчення радянсько-польської війни і розрив Польщі з УНР. Ризький мир та його наслідки для України.

Розгром армії Врангеля. Штурм Криму. Червоний терор у Криму. Другий зимовий похід армії УНР. Падіння Директорії й згортання національно-визвольної боротьби.

Активізація визвольного руху на західноукраїнських землях після розпаду Австро-Угорської імперії. Повстання у Львові й проголошення ЗУНР. Початок польсько-української війни. Створення Української Галицької Армії (УГА). Організація держави. Об'єднання УНР і ЗУНР. Наступ польських військ. Міжнародна ізоляція ЗУНР. Чортківська офензива.

Загарбання Буковини і Хотинщини Румунією. Включення Закарпаття до складу Чехословаччини.

Утворення УСРР. Українська СРР у 20 – 30-і роки ХХ століття.

Соціально-економічне становище України на початку 1921 р. Розруха народного господарства у період “воєнного комунізму”. Крах спроби встановлення комуністичного виробництва та комуністичного розподілу. Політична криза початку 1921 р. Антирадянські повстання. Голод 1921 – 1922 рр. Запровадження нової економічної політики. Відбудова сільського господарства й промисловості. Кооперативний рух. Обмеженість НЕПу. Прискорення формування адміністративно-командної системи. Україна й утворення СРСР.

Політика більшовиків у галузі культури. “Курс на українізацію”. Розвиток освіти. Вища школа. Наука. Українська література 20-х років. Творчі організації. Образотворче мистецтво. Опір українізації з боку партапарату.

Зміни в політичному курсі керівництва СРСР 1927 р. і Україна. Курс на індустріалізацію. Перехід до форсування індустріалізації методами військово-комуністичного штурму. Досягнення і провали перших п'ятирічок. Зниження матеріального добробуту населення. Нормування розподілу продуктів харчування. Перекручення статистичної звітності про виконання п'ятирічок. Промисловість України напередодні Другої світової війни.

Підміна кооперування колективізацією. Сталінська політика “розкуркулювання” селянства. Насильницьке залучення до колгоспів. Наслідки колективізації. Пограбування селян. Голод 1932 – 1933 рр., його трагічні наслідки. Політвідділи МТС. Колгоспи в системі командної економіки.

Особливості розвитку культури України в 30-ті роки ХХ ст. Ліквідація неписьменності дорослих. Стан шкільної освіти. Вища школа. Масові репресії щодо спеціалістів, інтелігенції з боку адміністративно-командної системи. Згортання українізації. Політичні процеси. Умови розвитку науки. Трагічна доля діячів української літератури та мистецтва. Кіно, радіомовлення. Періодичні видання. Гоніння на церкву. Заборона УАПЦ. Нищення культурних пам'яток.

Адміністративний устрій України. Зміни в соціально-класовій структурі суспільства. Декларативний характер Конституції УРСР 1937 р. Інтеграція органів комуністичної партії у

державні структури. Сталінщина та її провідники в Україні. Масовий терор 30-х років ХХ ст. Деформації морально-політичних стосунків у суспільстві та соціальна незахищеність людини.

Західноукраїнські землі в 1920 – 1939 рр.

Політичне й соціально-економічне становище. Статус західноукраїнських земель у 20 – 30-ті роки ХХ ст. Денаціоналізація українського населення. Стан розвитку промисловості і сільського господарства. Масова еміграція. Іноземна колонізація. Партії і політична боротьба в Західній Україні. “УВО”. Українське національно-демократичне об’єднання. Д. Левицький. Радикальна партія. Компартія Західної України (КПЗУ). Формування Організації Українських Націоналістів (ОУН). Є. Коновалець та інші керівники ОУН. Діяльність ОУН. С. Бандера. Інтегральний націоналізм. Д. Донцов. Український монархізм В. Липинського. Політичні партії на окупованих Румунією землях України. Особливості політичної боротьби в Закарпатті. Русофільство. Русинство. Українофільська течія. Проголошення Карпатської України незалежною (1939 р.). А. Волошин. Окупація Закарпаття військами Угорщини.

Україна у роки Другої світової війни

Радянсько-німецький пакт про ненапад. Таємний протокол. Початок Другої світової війни. Анексія Радянським Союзом Західної України й Бессарабії. Встановлення радянської влади. Масові репресії й депортації місцевого населення. Значення та історичні наслідки возз’єднання західноукраїнських земель з УРСР.

Напад фашистської Німеччини на СРСР. Режим воєнного стану. Мобілізаційні заходи. Евакуація на схід. Бойові дії влітку й восени 1941 р. Причини невдач Червоної армії. Оборона Одеси, Києва й Севастополя. Бойові дії навесні 1942 р. Німецько-фашистський окупаційний режим. Розчленування України. Масові знищення людей. Народна боротьба на окупованій території. Дві течії Руху опору в Україні. Радянське підпілля і партизанський рух. ОУН на початку війни. Створення УПА.

Початок розгрому фашистських загарбників в Україні. Битва за Донбас і Лівобережну Україну. Форсування Дніпра. Визволення Києва. Наступальні операції на Правобережжі і в Криму. Військові дії ОУН-УПА. Завершальні бої. Початок відбудови промисловості, транспорту і сільського господарства. Депортація місцевого населення з Криму.

Внесок українського народу в розгром нацистської Німеччини. Втрати України у Другій світовій війні.

УРСР в 1945 – середині 50-х років ХХ ст.

Розв’язання проблеми територіальних кордонів між Україною та Польщею. Операція “Вісла”. Завершення возз’єднання українських земель у єдиній Українській державі. Українська РСР – засновник і член Організації Об’єднаних Націй. Ступінь суверенності України.

Тяжкі наслідки війни та німецько-фашистської окупації для України. Відбудова й розвиток промисловості. Становище в сільському господарстві. Голод 1946 – 1947 рр. Радянізація західних областей. Колективізація західноукраїнського села. Ліквідація Української греко-католицької церкви. Масові репресії та депортації населення. Боротьба ОУН-УПА з радянською репресивною машиною. Р. Шухевич. Придушення збройного опору.

Деформуючий вплив сталінщини на політичну систему та суспільно-політичні процеси. “Чистка” національних кадрів. “Ждановщина” в Україні. Утиски вчених, літераторів.

УРСР за часів „хрущовської відлиги” та „застою”

Перші кроки десталінізації суспільного життя. Вхід Кримської області до складу України. Спроби застосування економічних методів господарювання. Заходи в соціальній сфері.

Досягнення і суперечливі процеси у сфері культури.

Початок діяльності “шістдесятників” у літературі та мистецтві. Вплив на Україну кремлівського перевороту 1964 р. Спроба запровадження господарської реформи 1965 – 1967 рр. Розвиток екстенсивного шляху. Підміна економічних методів керівництва народним господарством адміністративно-командними методами. Наростання труднощів та недоліків у сільському господарстві. Проблеми соціальної сфери. Залишковий принцип надання для неї ресурсів. Занедбаня природоохоронної справи. Засилля бюрократичних сил. Порушення законності, ігнорування особистих прав і свобод людини. Русифікація. Зростання соціальної апатії населення. Правозахисний рух. Посилення національно-визвольного руху в 70– 80-х роках ХХ ст., його учасники, репресії щодо них.

Україна на шляху до свободи і незалежності

(кінець 80-х – початок 90-х років ХХ ст.)

Українське суспільство в умовах проголошеного курсу перебудови. Кризові явища в суспільстві. Новий етап національно-визвольного демократичного руху. Посилення суспільно-політичної активності населення республіки. Вибори до Рад народних депутатів. Діяльність Верховної Ради України. Зростання національної самосвідомості. “Декларація про державний суверенітет України”. Створення нових політичних партій і рухів та їх роль в активізації суспільно-політичного життя.

Освіта. Початок перебудови середньої й вищої школи. Становище в науці. Роль літератури й мистецтва в оновленні суспільства. Відродження української національної культури. Закон про мови в Україні. Релігійні конфесії в Україні, міжконфесійні стосунки.

Проголошення і розбудова Української незалежної держави

Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт про незалежність України. Заборона діяльності компартії України. Всеукраїнський референдум та вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Символіка України. Розпад СРСР. Проблеми соціально-економічного

розвитку України та шляхи їх розв'язання. Вибори 1994 р. в Україні, їх наслідки. Активізація зовнішньополітичної діяльності України. Вступ України до Ради Європи. Прийняття Конституції України. Шляхи розв'язання сучасних соціально-економічних і політичних проблем новим керівництвом України. Становище в галузі культури. Результати виборчої кампанії 1998 р., 2002 року

Соціально-економічний розвиток України 1998 – 2004 рр. Особливості президентської виборчої кампанії 2004 р. Соціально-економічний розвиток України 2005-2009 рр. Сучасна внутрішньополітична ситуація в Україні.

Президентські вибори 2010 року. Програми кандидатів, перебіг та результати виборів. Проблеми економічного становища України. Соціально-політичні процеси в Україні 2010 – 2014 рр. Політична криза в Україні 2013 року. Революція гідності. Захоплення Криму Росією. Президентські вибори 2014 року. Антитерористична операція на сході України. Гібридна війна путінської Росії проти України. Мінський процес 2015 – 2017 рр. Україна на шляху реформ, співпраця з країнами Європейського союзу та США. Декомунізація в Україні. Урядова криза 2016 року. Ситуація на сході України у 2016 – 2017 рр. Євроінтеграційний поступ України 2014 – 2017 рр. Реформи в Україні у 2014 – 2017 рр.

Президентські вибори в Україні 2019 р. Обрання В. Зеленського президентом України та формування нового уряду. «Формула Штайнмаєра». Російське збройне вторгнення в Крим (лютий-березень 2014 р.). Війна на сході України (на Донбасі) з квітня 2014 р. Широкомасштабне вторгнення Росії в Україну (з 24 лютого 2022 р.).

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Характеристика головних історичних регіонів України.
2. Першопочатки людського життя на терені України. Трипільська культура.
3. Скіфо-сарматська доба в Україні. Україна та античний світ.
4. Утворення Давньоруської держави.
5. Політичний устрій та соціальна структура Давньоруської держави.
6. Введення християнства на Русі.
7. Галицько-Волинська держава в XII-XIV ст.: особливості суспільно-політичного устрою.
8. Українські землі у складі Великого Князівства Литовського (др. пол. XIV – перша пол. XVI ст.).
9. Литовські Статути: причини прийняття та основний зміст.
10. Люблінська унія та її наслідки. Українські землі у складі Речі Посполитої.
11. Берестейська релігійна унія (1596 р.) та її наслідки.
12. Магдебурзьке право в Україні: особливості функціонування.
13. Походження українського козацтва.
14. Еволюція козацького руху (кінець XVI – перша пол. XVII ст.).
15. Причини та характер Визвольної війни під керівництвом Б. Хмельницького.
16. Становлення Української козацької держави в ході Визвольної війни під керівництвом Б. Хмельницького.
17. Основні напрями зовнішньої політики Б. Хмельницького
18. Переяславська Рада 1654 р., Березневі статті 1654 р.: причини укладання, зміст, історичне значення.
19. Політична діяльність гетьмана І. Виговського.
20. Гадяцький трактат: причини укладання, основні положення, історичне значення.
21. Руїна: криза Української козацької держави (60-80-ті рр. XVII ст.).
22. Гетьман І. Мазепа та його діяльність.
23. Галичина та Правобережжя в складі Речі Посполитої наприкінці XVII – XVIII ст.
24. Слобідська Україна XVII – XVIII ст.
25. Українське національно-культурне Відродження кін. XVIII – XIX ст.: періодизація та особливості.
26. Кирило-Мефодіївське братство: основні програмні положення.
27. «Великі реформи» 1860-1870-х рр.: вплив на українські землі в Російській імперії.
28. Громадівський рух у Наддніпрянській Україні.
29. Москвофільський та народовський рухи у Західній Україні (друга половина XIX – поч. XX ст.).

- 30.Зародження українських політичних партій (кінець XIX - початок XX ст.): основні програмні положення.
- 31.Наукова та суспільно-політична діяльність М. С. Грушевського.
- 32.Україна в роки Першої світової війни (1914-1918 рр.).
- 33.Українська Центральна Рада. Створення УНР.
- 34.Універсали Центральної Ради: причини проголошення та зміст.
- 35.IV Універсал Центральної Ради: причини проголошення, зміст, історичне значення.
- 36.Конституція УНР (1918 р.).
- 37.Українська Держава гетьмана П. Скоропадського.
- 38.Директорія та її діяльність. Постать С. Петлюри.
- 39.Західноукраїнська Народна Республіка: виникнення, історична доля.
- 40.Здобутки та наслідки Національно-демократичної революції 1917-1920 рр.
- 41.Радянська Україна і створення СРСР.
- 42.Політика українізації 20-х років XX ст.: причини прийняття, головні напрями.
- 43.Західна Україна, Буковина та Закарпаття в 1920-1939 рр. Національно-визвольний рух.
- 44.Україна на початку Другої світової війни (1939 – 1941 рр.).
- 45.Окупаційний режим в Україні (1941 – 1944 рр.). Рух Опору.
- 46.Україна в повоєнний період (1946-1953 рр.).
- 47.Політичне життя в Україні в період кризи тоталітарної системи (1953-1991 рр.).
- 48.Дисидентський рух в Україні в 50-80-ті рр. XX ст.
- 49.Особливості соціально-економічного розвитку УРСР (1945-1991 рр.).
- 50.Проголошення незалежності України.
51. Президентські вибори в Україні 2019 р.
52. Російське збройне вторгнення в Крим (лютий-березень 2014 р.).
53. Широкомасштабне вторгнення Росії в Україну (з 24 лютого 2022 р.).

4.ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ) З «ІСТОРІЇ УКРАЇНИ»

Оцінювання відповіді вступників на вступному випробуванні (співбесіді) з «Історії України» здійснюється за принципом «склав – не склав» членами фахової комісії, призначеної згідно з наказом ректора. Складеним є вступне випробування, оцінене за шкалою оцінок від 100 до 200 балів, відповідно до повноти і правильності відповіді на кожне з питань. До конкурсного відбору допускаються вступники, що набрали 100 і більше балів.

Підставою для формування оцінки є правильність, логічність, глибина відповіді, вміння аналізувати проблеми, які стосуються змісту відповіді, виробляти самостійні оцінки та рішення щодо розв'язання таких проблем.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. К., 1991.
2. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької Січі. К., 1993.
3. Апанович О. Розповіді про запорізьких козаків. К., 1991.
4. Богочевська-Хом'як М. Білим по білому. Жінки в громадському житті України 1884-1939 рр. К., 1995.
5. Бойко О. Історія України. К., 1999.
6. Бойко А. Історія України. К., 2004.
7. Боєчко В., Ганжа О., Захарчук Б. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан. К., 1994.
8. Боплан Г. Опис України. К., 1990.
9. Борщак І. Мазепа. Орлик. Войнаровський. Львів, 1991.
10. Брайчевский М. Утвердження християнства на Русі. К., 1989.
11. Бульба-Боровець Т. Армія без держави. Львів, 1993.
12. Василенко – Полонська Н. Історія України в 2-х т. К., 2002.
13. В боротьбі за Українську державу: Есеї, спогади, свідчення, літописання, документи другої світової війни. Львів, 1992.
14. Величко С. Літопис. К., 1991.
15. Верстюк В. Махновщина. К., 1992.
16. Верстюк В., Дзюба О., Репринцев В. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. К., 1995.
19. Вивід прав України. Львів, 1991.
20. Винниченко В. Відродження нації: У 3 т. К., 1990.
21. Винниченко В. Заповіт борцям за визволення. К., 1991.
22. Волковецький В. Нестор Махно: легенди й реальність. К., 1994.
23. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. К., 1994.
24. Голод 1921-1923 років в Україні: Збірник документів і матеріалів. К., 1993.
25. Гордієнко В. Українська Галицька Армія. Львів, 1991.
26. Грицак Я. Нарис історії України: Формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. К., 1996.
27. Грушевський М. Ілюстрована історія України. К., 1990.
28. Грушевський М. Очерки истории украинского народа. К., 1990.
29. Грушевський М. Хто такі українці й чого вони хочуть. К., 1990.
30. Гунчак Т, Україна: перша половина ХХ століття: Нариси політичної історії. К., 1993.
31. Гуржій О. Українська козацька держава в другій половині ХVІІІ ст.: кордони, населення, право. К., 1996.
32. Давня історія України: У 2 кн. / Толочко П. (кер. авт. кол), Козак Д., Крижицький С. та ін. К., 1995.
33. Дашкевич Я. Політичне ошуканство чи провокація? Крах українізації 20-х-30-х рр. // Україна вчора і нині. К., 1993.
34. Декларація про державний суверенітет України. К., 1990.
35. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація? // Вітчизна. 1990. №5, 7.
36. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. К., 1991.
37. Драгаманов М. Вибране. К., 1991.
38. Єфименко О. Історія України та її народу. К., 1992.
39. Мазепа. К., 1992.
40. Життя і смерть полковника Коновальця. Л., 1993.
41. Залізняк Л. Нариси стародавньої історії України. К., 1994.

42. Іван Мазепа і Москва. К., 1994.
43. Історія Русів. К., 1991.
44. Ісаєвич Я. Україна давня і нова. Народ, релігія, культура. Львів, 1996.
45. Історія січових стрільців. К., 1992.
46. Історія України в особах: IX-XVIII ст. К., 1993.
47. Історія України в особах: XIX-XX ст. К., 1995.
48. Історія України / редакція В.Смолія. К., 1997.
49. Історія української еміграції / За ред. проф. Б. Лановика. К., 1997.
50. Історія української культури / За заг. ред. І.Крип'якевича. К., 1994.
51. Заставний Ф. Українська діаспора. Розселення українців у зарубіжних країнах. Львів, 1991.
52. Касьянов Г., Даниленко В. Сталінізм і українська інтелігенція. К., 1991.
53. Конституційні акти України 1917-1920. К., 1992.
54. Конституція України. К., 1996.
55. Косик В. Україна і Німеччина у 2-й світовій війні. Париж; Нью-Йорк; Львів, 1993.
56. Костомаров Н. Исторические произведения. Автобиография. К., 1989.
57. Костомаров М. Історія України в життєписах визначніших її діячів. К., 1991.
58. Котляр М., Смолій В. Історія в життєписах. К., 1994.
59. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів, 1990.
60. Крип'якевич І. Галицько-Волинське князівство. К., 1984.
61. Крип'якевич І. Історія України. К., 1990.
62. Літопис Руській. К., 1989.
63. Літопис Самовидця. К., 1971.
64. Мицик Ю. Джерела з історії національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст. Дніпропетровськ, 1996.
65. Міхновський М. Самостійна Україна // Вивід прав України. Львів, 1991.
66. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. К., 1993.
67. Наливайко Д. Козацька християнська республіка. К., 1992.
68. Наливайко Д. Християнська козацька республіка. К., 1992.
69. Петлюра С. Статті. К., 1993.
70. Пиріг Р. Життя Михайла Грушевського. Останнє десятиліття (1924-1934). К., 1993.
71. Реєнт О. Українська революція. К., 1996.
72. Рибалка І. Історія України. Ч1. Харків, 1995; Ч.2. Харків, 1997.
73. Роєнко В. Друга світова війна (1939-1945 рр.). К., 1994.
74. Січинський В. Чужинці про Україну. К., 1992.
75. Скоропадський. Спомини. К., 1992.
76. Слюсаренко А., Томенко М. Історія української конституції. К., 1993.
77. Смолій В., Гуржій О. Як і коли почала формуватись українська нація. К., 1991.
78. Смолій В., Степанков С. Українська національна ідея. К., 1997.
79. Смолій В., Степанков С. Богдан Хмельницький. К., 1995.
80. Сторінки історії України. Львів, 1992.
81. Солдатенко В. Українська революція: концепція та історіографія. К., 1997.
82. Солдатенко В. У пошуках соціальної й національної гармонії. К., 2006.
83. Субтельний О. Мазепинці. К., 1994.
84. Субтельний О. Україна: історія. К., 1991.
85. Толочко П. Володимир Великий. Ярослав Мудрий. К., 1996
86. Толочко П. Літописи Київської Русі. К., 1994.

87. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали. К., 1996. Т.1.
88. Федченко П. Михайло Драгоманов. К., 1991.
89. Цибульський В. Переяславська угода 1654 р. у зарубіжній історіографії (1945-1990 рр.). Рівне, 1993.
90. Шаповал Ю. Тристайко В. Золотарьов В. ЧК-ГПУ-НКВД в Україні: особи, факти, документа. К., 1997.
91. Шаповал Ю. Закраїна 20-50-х років. К., 1993.
92. Яворницький Д. Історія запорозьких козаків: У 3т. К, 1990-1991.
93. Яковенко Н. Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII ст.: Волинь і Центральна Україна. К., 1994.
94. Яковенко Н. Вступ до історії. К., 2007.
95. Яковенко Н. Нарис історії України. К., 2008.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожен вступник під час проведення співбесіди з «Історії України» повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно виконувати завдання;
- не принижувати будь-яким чином гідність інших вступників, учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;
- дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування у комунікації зі вступниками, здобувачами вищої освіти, викладачами та співробітниками Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»;
- не використовувати телефон або гаджети під час проведення співбесіди з «Історії України»;
- не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги.

Затверджено на засіданні Приймальної комісії Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»

Протокол приймальної комісії

№ _____ від _____ 2023 р.

Секретар
приймальної комісії
ПВНЗ «МЕГУ
імені академіка Степана Дем'янчука»
_____ Миронець Н. Р

Голова
предметної комісії
_____ Лопаська Н. М.